

нансів, управління тощо і заробляти за це кошти. На мою думку, нерегульованість питань заробляння коштів навчальними закладами не повинна перешкоджати праву людини на працю та на професійне становлення. Тому діяльність групи викладачів і студентів на ринку з ціллю допомогти замовнику і самим заробити кошти може бути цілком автономною економічно, але інституційно вбудованою в навчально-виховну систему КНЕУ імені Вадима Гетьмана. І успішність навчання та економічної (!) освіти повинна врешті-решт вимірюватися не лише балами та рейтингами, але й мати ефект, визначений у національній грошовій одиниці.

Коценко К.Ф., к.геогр.н., доцент
кафедри регіональної економіки

ЕЛЕМЕНТИ ІМІТАЦІЙНОЇ ГРИ У ДОСЛІДЖЕНІ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ

Наприкінці ХХ століття в економічному житті світової громадськості все частіше спостерігається домінанта перманентних змін над стабільністю багатьох суспільних процесів. Усе більшого поширення набирає концепція корисного знання (useful knowledge), знання, необхідного на вирішення конкретних завдань. Це, у свою чергу, висуває нові вимоги до науки і освіти, які б могли б озброїти студента новими компетенціями, вмінням приймати управлінське рішення, націлене на позитивний результат, у ситуації, де швидко змінюються обставини. Процеси глобалізації та інформатизації торкнулися усіх рівнів освіти: більшу частину інформації студент може отримати із мережі Інтернет. За таких умов навчальний процес неминуче змушений розширювати використання методів моделей і гри, оскільки технології гри дозволяють підготувати розум студента на дослідження, розуміння, а не просто засвоєння інформації. У відповідь на зміни отримання інформації студентом на факультеті глобальних процесів Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова було створено Центр інноваційних освітніх технологій, де не тільки розробляється методика і методологія освітньої гри, але й створюються сценарії гри.

Актуальність використання освітньої гри, або окремих її елементів, що доступніше для студентів першого курсу, пов'язана з тим що гра оперує поняттями «досвід», «розуміння ситуації» і глибоке усвідомлення природничих і суспільних процесів. Для того, щоб такий досвід увійшов в систему компетентності студента, потрібний викладач — він продумує сценарій гри, точку входу в гру та виходу із неї, спрямовує весь хід заняття до поставленої мети, і він же допомагає правильно витлумачити отриманий досвід.

До значних переваг освітньої гри належать можливість моделювати рішення, змінюючи простір і час, враховуючи глобальні наслідки різних факторів впливу на ситуацію — і природних, і антропогенних. Так, зокрема при вивченні проблем удосконалення механізму управління природокористуванням в Україні при моделюванні її подальшого розвитку необхідно враховувати процеси змін у довкіллі, пов'язані із підвищенням антропогенного навантаження на природно-ресурсний потенціал в регіонах України, з одного боку, і глобальні кліматичні та економічні зміни на планеті, з другого. Крім того, важливим елементом освітньої гри є прогнозування змін компонентів довкілля окремих регіонів України під впливом управлінських рішень, а також прогнозування зворотного впливу екологічних факторів на виробництво, соціальні та економічні проблеми в цілому.

Освітня гра дозволяє використовувати самостійні дії кожного учасника. Зворотній зв'язок учасники гри отримують від інших учасників за певними законами моделі, а не від викладача. А це, безперечно, посилює переконливість досвіду, який отримує студент.

Учасник рольової гри діє в уявному полі і віртуальній ситуації, де в абстрактній формі відтворюється реальна ситуація. А тому для гри є притаманним досвід узагальнення і розвиток творчого мислення. Студент дістає можливість самостійно діяти у складній ситуації і тим самим отримати досвід, самостійно виявити свої незнання і побачити шляхи його подолання.

Елементи використання освітньої гри стає особливо очевидним, коли предметна одиниця — складна за своєю суттю. Гра дозволяє втілювати у сферу діяльності усі її складові і тим самим спростити розуміння і засвоєння проблеми.

Зміни, які відбуваються в сучасному суспільстві, формуються під впливом не тільки місцевих, але, насамперед, глобальних чинників. Формуються нові типи суспільних відносин, нові форми діяльності. Зокрема, однією з важливих завдань механізму управління природокористуванням є взаємопов'язаність рівнів управління — глобального, державного, регіонального та локального. Для осмислення цих процесів, безперечно, потрібні нові підходи в освітньому процесі, і переваги

освітньої гри очевидні. Учасники такої гри мають можливість оцінити суспільне явище із середини і отримати особистий досвід.

Для того, щоб учасники гри про екологічну кризу на планеті усвідомили причини її виникнення, вони повинні своїми очима спостерігати як поширюються кризові явища на планеті, і крок за кроком з'ясовувати її причини, пов'язані з недосконалістю системи управління природокористування на окремих рівнях: глобальному, державному, регіональному і локальному. Саме в процесі гри є можливість розбити стереотип в уявленні студента першого курсу про те, що в управління природокористуванням найголовніша роль державно-адміністративної системи і проявити роль підприємства, організації, фірми тощо в організації екологічного менеджменту з метою оптимізації використання природних ресурсів, зменшення негативного впливу виробничих процесів на довкілля, виробництва екологічно чистої продукції, а також засвоїти взаємопов'язаність усіх рівнів управлінського процесу природокористуванням.

*Краєвий О.Д., к.е.н., доцент
кафедри регіональної економіки*

НАПОВНЕННЯ ЗМІСТУ ЛЕКЦІЙНИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ СУЧАСНИМИ НАУКОВИМИ ЗДОБУТКАМИ

Головним завданням навчального процесу в ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» є формування у студентів глибоких теоретичних знань фахової підготовки та перших навиків науково-дослідної роботи. Вирішення цих завдань розпочинається з перших днів навчання студентів у вузі, тобто з першого курсу. Тому перед дисциплінами, які викладаються на першому курсі, в тому числі і регіональною економікою, головним завданням є розробка механізму активного включення студентів не лише до вивчення теоретичного матеріалу, але й до активної науково-дослідної роботи, формування у них уміння самостійно отримувати і аналізувати наукову інформацію, робити обґрунтовані висновки та знаходити правильні відповіді.

Об'єкт і предмет вивчення та завдання курсу є «Регіональна економіка» дають можливість сформувати у студентів глибокі теоретичні знання та перші практичні навиків науково-дослідної роботи відносно розвитку господарських комплексів України та її регіонів в умовах ринкової економіки та визначити напрямки підвищення ефективності їх функціонування. Структура курсу науки «Регіональна економіка» передбачає вивчення сучасних наукових методів і підходів, економічних законів і закономірностей з урахуванням науково-обґрунтованих принципів і критеріїв та факторів, які є першоосновою науково-дослідної роботи. Досить важливе значення для вирішення цього завдання має вивчення досвіду розвинених країн світу в побутовій ринкової економіки. Особливо цінним є досвід країн Євросоюзу, які за останні два десятиліття досягли відповідних позитивних результатів у соціально-економічному розвитку своїх економік через спільну інтеграцію і ефективну наднаціональну регіональну економічну політику. Аналізуючи регіональну політику інших країн, у тому числі і Євросоюзу, необхідно запозичити той позитивний досвід, який може бути ефективно використаний в регіональній політиці України. Як показує досвід, насамперед правильна і ефективна регіональна політика є запорукою вирішення багаточисленних проблем, які об'єктивно виникають у процесі розвитку країн. Тому в курсі «Регіональна економіка» темі «Регіональна економічна політика України» приділяється досить багато уваги. При вивченні цієї теми розкривається суть та практичне значення регіональної економічної політики та особливості наукового підходу через механізм її реалізації як в Україні, так і в інших країнах світу. Основними інструментами реалізації регіональної політики ЄС є створення спеціальних фондів в: ESF (Європейський Соціальний Фонд), EFRD (Європейський Фонд регіонального розвитку) та Cohesion Fund (Фонд згуртування). Кожен фонд має свої фінансові ресурси та напрямки їх використання і задачі вирішення.

При вивченні прикладних тем, пов'язаних з дослідженням та аналізом конкретного статистичного матеріалу, передбачається активна діяльність студентів самостійно отримувати інформацію із літературних джерел, у тому числі статистичних збірників, а також Інтернету. Головним є опрацювання статистичного матеріалу та вміння самостійно, на підставі врахування суспільно — економічних і юридичних законів, знайти правильні відповіді на ті актуальні виклики сьогодення, які стоять перед нашою країною в соціально-економічному розвитку її регіонів. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, опрацьовує конкретний матеріал і, на підставі самостійно